دو شاهد مهم برای تواتر قرائات متواتره الی رسول الله (ص)

- قرائت «ملک/مالک»
- قرائت «آل یاسین/ال یاسین»
- ترتیب سور و آیات در قرآن

قرائت «ملک/مالک»

شاگرد: کسانی که نظرشان این است که قرائات متواتر نیست، چطور فتوا به اجزاء قرائات می‌دهند؟

استاد: در البیان، در موسوعه الامام الخوئی به این جواب داده‌اند. در فدکیه هست؛ کلام سید الخوئی را از همه کتاب هایشان آورده‌ام. در آن جا جواب می‌دهند و ما هم قبلاً بحث کرده‌ایم.

شاگرد: در برخی از روایات هست که به حضرت یک قرائت را می‌خواندند و حضرت می‌فرمایند آنطور که اصحاب می‌خوانند بخوانید. از این روایات استفاده می‌شود که احتمالاً تحریف شده باشد اما به‌خاطر مصلحتی نخواسته اند آن را بازگو کنند. اما وقتی امام زمان تشریف می‌آورند یک قرائت صحیحه را می‌آورند.

استاد: بحثش گذشت. اجماع شیعه و فقها و بلکه مسلمین این است که «یجوز قرائه مالک و ملک». من می‌گویم مفتاح المفاتیح است. این تحریف است؟! مرحوم نوری در فصل الخطاب آن را به‌عنوان تحریف آورده‌اند. فرمودند ما نمی‌دانیم «ملک» است یا «مالک». ولی اگر تحریف بود شما یک جا را بیاورید که امام معصوم بفرمایند ای شیعه ها شما «ملک» بخوانید، یا «مالک» بخوانید. این کار را کرده‌اند یا نکرده‌اند؟! کما اینکه در آن روایت هست که حمزه محضر امام صادق «ملک» خواند. حضرت به او ایرادی نگرفتند. اما وقتی «سلام علی الیاسین» خواند، حضرت فرمودند من در اینجا با تو موافق نیستم، «سلام علی آل یاسین» می‌خوانم. چرا؟ چون «ملک» قرائت اهل مدینه بوده که قرائت أُبی است. ولی قرائت اهل مدینه «آل یاسین» است، نه «الیاسین». ببینید الآن «ملک» و «مالک» در روایات شیعه هست، اسم این تحریف می‌شود؟!

قرائت «آل یاسین/ال یاسین»

شاگرد: این به‌معنای در «الیاسین» هم هست؟ یعنی امام «الیاسین» را قبول ندارند؟

استاد: نه، این را نگفتند. ببینید در آن زمان اختیار القرائه یک چیز واضحی بود. وقتی می‌گویند «ال اوافقک»، یعنی «االختار». یعنی مختار من در اینجا «آل یاسین» است. نه اینکه بخواهند «الیاسین» را نفی کنند. وقتی فضای اختیار و آن چیزی که در آن زمان بوده را ما نمی‌دانیم می‌گوییم خب حضرت می‌گویند که «الیاسین» نیست! لذا آدم باید ضمائم این فضا را خیلی نگاه کند. «مالک» و «ملک» به جایی رسیده که شخصی مثل آقای خوئی در البیان می‌گویند باید دو نماز بخواند؛ اشتغال یقینی برائت یقینی می‌خواهد. بعد می‌گویند اجماع داریم که اگر یکی از آن‌ها را بخوانید جایز است. اما یعنی اجماع داریم یکی از آن‌ها که کلام غیر خدا است، بخوانیم جایز است؟! و به شیعه هم نگویند؟! الآن می‌رسیم. شیعه در «بسم الله الرحمن الرحیم» تقیه نکرده، گفته هر کسی نخواند نمازش باطل است. اما در «مالک» و «ملک» تقیه کرده‌اند؟! نمی‌دانیم؛ دو نماز می‌خوانیم! چطور در بسم الله تقیه نکرده‌اند شعار شیعه شده که اگر آن را ترک کردی نمازت باطل است؟! اما در «ملک» و «مالک» تقیه کرده‌اند؟! لذا معلوم می‌شود که راه آن‌جوری آمده‌اند. خود آقای خوئی فرمودند حتی یک روایت ضعیف السند نداریم که از ناحیه معصومین برای نماز یکی قرائت را تعیین کرده باشند. بعد می‌گویید حضرت می‌فرمایند «نحن نقرأ علی قرائة ابی». قرائت أبی «ملک» است. تعیین نکرده‌اند. الآن هم که عروه را باز می‌کنید سید در عروه می‌گویند «یجوز قرائة ملک و مالک». در فدکیه هم که نگاه کنید دو صفحه است. یکی صفحه قرائت «ملک» و «مالک» است و یکی هم صفحه‌ای به نام مفتاح المفاتیح. آن توضیح مفتاح بودن است.

شاگرد:...

استاد: خود ابن جزری و ابن قتیبه می‌گوید یکی از وجوه سبعه احرف در تعدد قرائات بالزیاده و النقص است. خودشان این را می‌گویند.

ترتیب سور و آیات در قرآن

شاگرد: ترتیب آیات و سور به چه صورت است؟ علامه طباطبائی تصریح دارند که حتی ترتیب آیات هم اجتهاد صاحب است، چه برسد به سور.

استاد: سور را که سیوطی هم می‌گوید. علامه در همه تابان دو تا را می‌گویند. آیه تطهیر و آیه اکمال را می‌گویند. به نظرم در المیزان هم حرفشان را با اشاره گفته اند. ببینید اگر فایل های حدود شش سال پیش را نگاه کنید، همه اینها را بحث کرده‌ایم. گفتم تا زمانیکه اصل جوهره قرآن را نشناسیم، بحث کردن از اینها ابتر است. باره تکرار کرده‌ام. ولذا اصل اینکه ترتیب سور، ترتیب آیات به چه صورت است، باید آن مبادی صاف شود. تا آنها صاف نشود سرگردان می‌شویم. آن اوائل از همه اینها صحبت کردیم. بحث کردیم متشابه بودن قرآن و ردش به حروف مقطعه چطور است. «كِتابٌ أُحْكِمَتْ آياتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ[1]»، در آن آیه فرمود: «اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتاباً مُتَشابِهاً مَثانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ[2]»؛ فقط «متشابها» گفت. اما در سوره مبارکه آل عمران فرمودند «هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتابَ مِنْهُ آياتٌ مُحْكَماتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتابِ وَ أُخَرُ مُتَشابِهاتٌ[3]». در این آیات به تفصیل بحث شد که جوهره قرآن به چه صورت است.

والحمد لله رب العالمین

---

[1] هود : ۱

[2] الزمر : ۲۳

[3] آل‌عمران : ۷